

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. An Christus habuerit animam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

etatis & utriusque sexus, in mercato cerebini vendidatus sit. Et idcirco execrabile esse Iudaei mercatum celeberrimum visere. Dicant illi, quod volumus: nos recte testimonium sumpsisse dicemus Evangelistam Matthaeum pro loco in quo Rachel condita est: ut vicinarum in circuitu villarum filios quasi suos flecteret, &c.

§. 2. Quod Iudaeos attinet, non erat operae precium de Tito, vel etiam Adriano novas fabulas effingere, sub Tito in Galilaea, & Ierosolymis, ubi gentis cammentio est put erat, praecipue clades saevit, multo minus ad in hoc loco Adrianum pertinet. Ephraim eo tempore non mihi grauit, ut eius toties mentio instituitur: De Iuda & Benjamin agebatur. Nam Ephraim iam adeo diu desierat esse populus, ut patriae & linguae oblitus fuerit. Alio igitur illa referenda sunt. Verum primo textum consideremus, in quo etiam alia verba videantur, nihil tamen est repugnans.

In Rama רמא, noster vertit: in excelso, 70. רמא, ut constet esse locum aliquem in finibus Bethlehemi, latinis Excelsum. Ploratus נהי Nehi. 3. & 7. & 7. noster vertit lamentationem. Ululatus נהי bechi sentientes fletus, נהי & נהי. Textus est: Mulus רמא coniungendum est cum נהי, & sensus est, Bechi Thamrarim, fletus amaritudinum, quod bene vertitur ὁδυρμὸς πλῆρης. Est perseverans tristitia.

Denique in Hebraeo additur, super filios suos, hoc modo, Et noluit consolari super filios suos. quod nec in nostro a versione est, nec in 70. nec Matthaeus recensuit. Chaldeus tamen adiunxit. Ex hisce igitur perspicuum est, non esse aliquam sententiarum inter Ieremiam, & Matthaeum differentiam: licet verba non studiose annumerata sint.

§. 3. Iudaei ista omnia de dolore Rachelis interpretantur, qua inducitur lamentari filios Benjamin in captiuitatem abductos, & gaudere de reditu. Haec interpretationi oppono, totum Ieremiae contextum, qui de Christo, & eius regno prophetat, non de Benedictio, iamitis. Quod ut ostendam, legendus est ipse Prophetica. In illo tempore dicit Dominus: Ero Deus vniuersis cognationibus Israel, & ipsi erunt mihi in populum. Et v. 6. Quia ead reditū sit tempus, in quo clamabunt custodes in monte Ephraim. Sur ex Babylonia & ascendant in Sion ad Dominum Deum nostrum. Hoc non est factum soluta captiuitate Babylonica; nam Samaritae infesti semper hostes Iudaeorum fuerunt. Itemque v. 8. 9. 10. Clarissime v. 22. Femina circumdabit virum, & 11. 31. Ecce venient dies, & seriam domus sumi facta Israel pactum nouum, non secundum pactum, quod pepigi cum patribus eorum, & v. 33. Dabo legem meam in visceribus eorum. Et non docebit vir ultra proximum suum.

Denique ait in fine capitis, ciuitatem adificandam, & non destruendam usque in perpetuum. Haec nullo modo conveniunt, & Iudaeis ex Babylonia reducibus, & sub Persarum, Graecorum Romanoque imperio gementibus; nec de tali igitur dolore, vel consolatione agitur: Sed Christo, a postolis, Samaritae recipienti verbum Dei. Aut ostendant haec aliquando acta, Iudaeos a septentione reductos. Perspicuum igitur est, non convenire ista liberationi per Cyrum concessa, ut Iudaei interpretantur; neque enim Tribus Ephraim redit, & expertus est eo tempore, quod dicitur, v. 26. statui post Si filius honorabilis mihi Ephraim, miserans miserebor eius. Multo minus conuenit Ierosolymorum illa exstructione ista, quae omnino postea vastata, ut non manserit lapis super lapidem. Hanc ob causam Rabbini nonnulli de aliqua veteris Testamenti historia agi, si d ignota, fingunt. Verum hic quoque sine ratione fumos vendunt. Quamvis enim aliqua calamitas evenire filiis Rachel potuerit, quam aboleuerit temporis vetustas, non tamen tam insignium promissionum effectus in obscurum esse potuerunt, ut cuiusque

quamvis obiter legenti constare potest. Deinde si de tribuum reditu agitur, & captiuitate, cur potius Rachel luget, quam Lia? Sane Lia filii redierunt, hoc est filii Iudae, Beniamitae pauci fuerunt, caeteri tribus in dispersione manserunt. Imo Bethlehem ad Iudam pertinet, sed Rachel lugere inducitur, quia ibi sepulta est. Quid porro ad solos Bethlehemitas, omnium communis felicitas, aut clades?

§. 4. Opponunt tamen versum 18. Haec dicit Dominus, quiescat vox tua, & oculus tuus a lacrymis, quia est merces operis tui, ait Dominus. Et reuerentur de terra inimici. Et isti spes novissima, ait Dominus, & reuerentur filii tui ad terminos suos. Respondet tamen hanc ipsam promissionem non esse completam, nisi per Christum cum ad Rachelam seu Ecclesiam veri Israelitae ex omni orbe redierunt. Neque enim simpliciter reditus, sed cum ea felicitate, & novitate promittitur, quae nec Cyro regnante, nec deinceps fuit, si temporaria spectemus, addo quod de reditu Ephraim statim adiungitur falsum esse. Nullus enim eius reditus fuit, nisi ad Christum conversio, nec iam populus vllus superest Ephraimitarum, qui redire possit.

VERSUS 19.

Defuncti sunt enim qui querebant animam pueri.

QUESTIO I.

An Christus animam habuerit?

§. 1. Apud S. Athanasium in colloquio orthodoxo Axi, & Macedoniani hinc probatur, Christiani verum hominem, veram animam habuisse. Non est hic vnus error vester, inquit ille, qui eiusdem cum patre essentia filium esse dicitis, sed quod Dominum incarnatum animam quoque habuisse asseritis. Et paulo post fatetur Macedoniani, suos Christum exanimem dicere. Qui respondet Orthodoxis. Quomodo ergo Angelum audies Iosepho dicentem: assumpto puero eiusque matre fuge in Aegyptum: quae siturus est enim Herodes animam pueri: & iterum: Surge & vna cum puero, eiusque matre praesciscere in Israeliticam terram: mortui sunt enim, qui animam pueri querebant ad necem. Sane diuinitatem ad necem quaerit Angelus non dixisset, nec Iosephus credidisset, sed eam animam, qua constabat vita humana.

VERSUS 23.

Quoniam Nazareus vocabitur.

QUESTIO I.

Vnde, & a quo vocatus Nazareus, vel Nazarenus?

§. 1. Matthaeus non vnum Prophetam nominat, sed per Prophetas esse dictum affirmat: Chrysolomus, aliique eum sequi soliti, a Prophetis dictum volunt quorum scripta non extant. Caluinius ait, eum, nodum, quem soluere non potuit, abscondisse. Nihil coloris habere eam responsum, omnes enim libros qui Matthaei tempore fuerunt, etiam nunc superesse.

Quamvis autem Chrysolomus solutionem non sequeretur, non tamen Caluini rationem probare possem: phetis qui cum enim tot veterum libri interierint, ut ostendit in non exstant Prolegomenis P. Serarius, nihil mirum est, si multa citare pot ex eis vel traditione, vel citatione in alios libros translati, seruari potuerint. Iudas vers. 14. citat Prophe-